

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: **Technologie výroby keramiky kultury s lineární keramikou na lokalitě Turnov-Maškovy zahrady**

Autor: Bc. Martina Vlasáková

Studijní program: B 7105 Historické vědy

Studijní obor: Archeologie

Cílem práce M. Vlasákové bylo popsat technologické řetězce výroby keramiky z období kultury s lineární keramikou na lokalitě Turnov-Maškovy zahrady. Základní metodou byla makroskopická analýza okem pozorovatelných znaků odrážejících uplatněné technologické postupy. Sledované znaky odrážejí celý technologický řetězec: sledování přítomnosti podílu a distribuce aplastických částic vypovídá o výběru surovin a jejich zpracování, morfologie a textura lomů a povrchu keramiky odráží techniku vytváření a jednou z příčin barevnosti je technika výpalu.

Hlavní důraz při analýze byl ovšem kladem na identifikaci technik vytváření, ve směru této analýzy byl samotný popis a vyhodnocení znaků souvisejících s vytvářením nádob doplněn o replikativní experimenty, které ověřovaly hypotézy stanovené na základě vyhodnocení archeologického materiálu. Autorka při replikaci segmentových technik vytváření volila kombinaci dvou barevně odlišných hlín, což umožnilo jasné odlišení segmentů na lomech a jejich snadnou interpretaci. Následně byly znaky sledované na experimentální a archeologické keramice srovnány.

Smyslem práce nebylo zpracovat veškerý materiál datovaný do období LbK z vybrané lokality, ale vybrat objekty s nejpočetnějšími soubory a vzájemně porovnat variabilitu technologických řetězců pozorovaných v jednotlivých souborech. Takto bylo vybráno 5 objektů, které celkově obsahovaly 818 keramických jedinců. Z nich autorka podrobně popsala 423 jedinců s velikostí větší než 3 cm s vyšší výpovědní hodnotou. Ostatní stěpy byly popsány pouze souhrnně.

Práce má jasnou strukturu odpovídající postupu práce. V úvodních kapitolách autorka podává přehled o základních tématech, která s prací souvisí. Přehled o neolitu a kultuře s lineární keramikou je předmětem kapitoly 2. Přehled je stručný, jeho cílem není syntéza, ale vykreslení kontextu tématu práce. Autorka v kapitole nezabíhá do nepodstatných detailů a klade důraz na poznatky o keramice, která je hlavním námětem práce. Někdy tento postup ovšem vede k až příliš velké zkratce (např. kap. 2.4 Chronologie neolitu je tvořena jednou větou s odkazem na tabulku. V další kapitole najdeme přehled o osídlení regionu v období neolitu a samotné lokalitě Turnov-Maškovy zahrady. Kapitola o regionu čerpá z omezeného množství zdrojů, což je s ohledem na téma práce obhajitelné. Dalším tématem úvodních kapitol je technologie keramiky. Autorka v kapitole prokazuje přehled o technologickém řetězci výroby keramiky a znalost základních pojmů a principů. Některé terminologické nejednoznačnosti (např. distinkce mezi jílem a hlínou) jsou dané použitou literaturou a určité nepřesnosti ve vyjadřování s sebou nese náročnost technologického tématu, vzdálenému běžnému diskurzu archeologie, a též absence české literatury k některým okruhům technologické analýzy. Ostatně autorka se v přehledu na domácí literaturu neomezuje a využívá i základní zahraniční syntézy k tématu. Rozpačitě působí kap. 5.5 „Technologie jako odraz sociální identity“. Je

cítit, že autorka neměla dostatek času a zdrojů k tomu, aby toto náročné téma v sobě nechala dozrát. Přesto lze ocenit, že se pokusila proniknout do náročné literatury k tématu.

V kapitole 6 najdeme metodologii práce. Přehledně je představen popisný systém keramiky s jasným vysvětlením jednotlivých deskriptorů a hodnot, kterých nabývají. Popisný systém je doprovázen též o vhodné grafické znázornění některých znaků.

Před vyhodnocením technologie autorka provádí stručnou chronologickou analýzu. Následně postupuje po jednotlivých objektech a systematicky sleduje variabilitu materiálových charakteristik, znaků vytváření, úpravy povrchu a výzdoby a barevnosti.

Experiment najdeme, poněkud nelogicky rozdělený do kap. 8 a 9. Autorka replikovala 8 kombinací materiálů a technik vytváření, stanovených na základě variability pozorované na archeologické keramice.

V závěrečné diskuzi autorka integruje poznatky. Diskuze ukazuje její orientaci v provedených analýzách a schopnost zdůraznit podstatné výsledky. Při vysvětlení podobností či rozdílů mezi jednotlivými analyzovanými objekty se opírá o jejich prostorové vztahy a zapomíná na vztahy chronologické.

Obrazové přílohy jsou obsáhlé a kvalitní. Především je třeba vyzdvihnout kvalitu fotodokumentace znaků a jejich grafické zvýraznění. Nižší kvalitu (a čitelnost informací) zaznamenáváme u podkladů přejetých z nálezové zprávy výzkumu v Turnove-Maškových zahradách.

Celkové práci hodnotím velmi pozitivně a doporučuji k obhajobě.